

Vlaams
Parlement

vergadering **C136**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 9 februari 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over een geïntegreerd tijdschriftenbeleid – 1091 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de resultaten van de raadplegingen over de procedure om een erkenning te verkrijgen, de opstelling van het frequentieplan en de vaststelling van de frequentiepakketten voor de radio-omroeporganisaties – 1093 (2016-2017)	7
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het effect van fijn stof op het cultureel erfgoed – 1058 (2016-2017)	10
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de Vlaamse literaire canon – 1092 (2016-2017)	12
VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het bewaarbeleid voor digitale publicaties – 1103 (2016-2017)	16
VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de opvolging van het preventief pestbeleid in de jeugdsector – 1070 (2016-2017)	19

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over een geïntegreerd tijdschriftenbeleid – 1091 (2016-2017)**Voorzitter: de heer Bart Caron****De voorzitter:** De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, in uw beleidsnota Cultuur schreef u het volgende: "In het verlengde van een geïntegreerd letterenbeleid, wil ik een geïntegreerd tijdschriftenbeleid voeren, gebaseerd op een heldere visie op de betekenis van tijdschriften in het culturele landschap." Naar aanleiding van vorige vragen hebt u te kennen gegeven dat u de tijdschriftensector wilt versterken. U wilt de Vlaamse tijdschriften optimaal ondersteunen door onder meer de versnippering van de ondersteuningsmiddelen aan te pakken en een heldere visie voor de Vlaamse tijdschriften te ontwikkelen. U hoopt zo de pijnpunten van de Vlaamse tijdschriften weg te werken en hun zichtbaarheid en impact te verhogen.

In de commissievergadering van 6 oktober 2016 kon u ons reeds verschillende zaken vertellen. Het onderzoek 'Zakelijke samenwerkingsmodellen tussen Vlaamse culturele, literaire en erfgoedtijdschriften' schuift vier mogelijke rollen naar voor die Folio als koepel van de culturele, literaire en erfgoedtijdschriften kan opnemen. Folio kan de rol spelen van initiator en uitvoerder van een rationalisering van de distributie. Folio kan ook dienen als extra marketingvehikel, voor de uitbreiding van de bekendheid van individuele tijdschriften. Daarnaast biedt Folio ondersteuning voor een betere exploitatie 'long tail' en is het een platform voor kennisdeling in het tijdschriftennetwerk over zakelijke thema's zoals CMS-systemen, socialemediagebruik, abonnementensystemen, prijszettingstrategieën, enzovoort. Aangezien het onderzoek recent is, had u toen nog geen beslissing genomen over de uiteindelijke rol waarop Folio zich zou focussen.

Folio heeft inmiddels een plan opgemaakt dat via een bepaalde wind bij mij is terechtgekomen. Was het een mistral of een sirocco? Of was het een e-mail, die via een digitale wind bij mij belandde? In dat plan staan acties die tot doel hebben de slagkracht van de tijdschriften te verhogen. Onder dat plan staat nog geen handtekening; men wacht allicht op een goedkeuring van het kabinet.

U stelde in diezelfde commissievergadering ook nog het volgende, ik citeer: "Indien er na al de voorbereidende werkzaamheden onvoldoende kansen zijn op slagen, sluit ik niet uit dat een andere weg wordt bewandeld voor de verdere realisatie van het geïntegreerd tijdschriftenbeleid. Ik wil kansen geven aan het draagvlak van onderuit: we hebben dat gedaan met twee onderzoeken, maar we zijn stilaan aan beslissingen toe. Ofwel komen die nog in de meerjarenplannen van Folio, ofwel zoeken we een andere weg."

Minister, welke rol zal Folio uiteindelijk gaan opnemen voor de tijdschriftensector? Welke gevolgen heeft dit concreet voor de sector? Welke concrete acties zijn er verbonden aan deze rol? Folio heeft een eigen meerjarenplan uitgewerkt, met acties om de slagkracht van de tijdschriften te verhogen. Kunt u het actieplan van Folio toelichten? Hebben deze acties voldoende kans op slagen? Zult u met andere woorden deze weg voor het realiseren van een geïntegreerd tijdschriftenbeleid definitief inslaan? Indien niet, graag toelichting waarom. Welke weg wilt u desgevallend dan wel bewandelen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, collega's, ik vernam dat het plan van Folio bij u is terechtgekomen. Dat is goed, want het biedt iedereen de mogelijkheid om zich van de stand van zaken te vergewissen. Het voornaamste is wel dat na veel

overleg en wat aandringen de constructieve dialoog tussen het kabinet en Folio heeft geleid tot de uitwerking van een aantal concrete acties. Wat uw eerste vraag betreft, kan ik het volgende antwoorden. De gesprekken met Folio, het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) en mijn kabinet zitten in een eindfase. De bedoeling is nog steeds om zo snel mogelijk een beheersovereenkomst uit te werken waarbij er voor de uitvoering van het meerjarenplan 2017-2019 een bedrag van 50.000 euro per jaar ter beschikking wordt gesteld aan Folio vzw. Het geld komt van het departement Cultuur en het VFL.

Deze subsidie wordt toegekend in functie van de realisatie van de volgende vier opdrachten: het stimuleren van interne en externe netwerking en uitwisseling; het voeren van een gemeenschappelijke communicatie en promotie; het behartigen en dus coördineren van de fysieke en online-distributie van de tijdschriften en de pooling van zakelijke en administratieve diensten. Dat laatste is van in het begin in de opdracht aangeduid als een mogelijke winst. Met de uitvoering van bovenstaande opdrachten zet Folio vzw in op het versterken van de slagkracht, zichtbaarheid en bereik van de verzamelde tijdschriften.

U vraagt toelichting bij het actieplan van Folio.

Folio heeft inderdaad de bovenstaande opdrachten vertaald en verder geconcretiseerd in een actieplan voor 2017. De acties worden concreter rond de vier assen die ik daarnet heb aangehaald. Netwerk en uitwisseling, daar gaat het over het verbreden van het draagvlak, onder andere door een uitbreiding van het aantal leden, overleg met Nederlandse cultuurtijdschriften en overleg met Vlaamse online cultuursites. Het gaat daarbij ook over opleiding, onder meer workshops met de Unie van Uitgevers van de Periodieke Pers (UPP), maar ook eigen Folio-workshops. Het gaat over kennisdeling. Men stelt in de planning twee tijdschriftencafés per jaar voorop, met externe experts. Het gaat over aansluiting bij koepelstructuren, zoals het Overleg Kunstenorganisaties (oKo) en het al geciteerde UPP. Het gaat over een mogelijk verhoogde aanwezigheid in openbare bibliotheken, een samenwerking met de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief en Documentatie (VVBAD). Men denkt ook aan een staten-generaal van de tijdschriften – eerste editie in 2018 – om op die manier die gezamenlijke aanpak warm te houden. Het gaat over lezingen- en cursusaanbod voor cultuurcentra en vormingsorganisaties. Men denkt zelfs aan Folio TV, in 2018, met live publieke debatten met thema's uit de tijdschriften. En het gaat over archivering in samenwerking met Packed.

Dat waren een aantal zaken die onder de noemer 'netwerking en uitwisseling' zitten. Wat zit er onder de noemer 'communicatie en promotie'? Een maandelijkse nieuwsbrief, maar ook het doorplaatsen van content op alternatieve newssites, zodat er dus meer gedeeld en bekeken kan worden; het ontwikkelen van een koepelsite, die losse artikelen ter beschikking stelt; aanwezigheid van Folio op de Boekenbeurs, Mind the Book, sectordagen en mogelijke andere momenten; en een kennismakingsactie, die men plant vanaf 2018, voor gratis proefexemplaren.

Wat verstaan we onder concrete acties voor het versterken van de fysieke en online distributie van de tijdschriften? Ten eerste: meer zichtbaarheid in de collectie en de catalogus van de openbare bibliotheken. Ten tweede: optimalisering, distributie naar boekhandel en culturele punten. Ten derde: het opzetten van een webshop voor losse nummers, de abonnementen vanaf 2018. En ten vierde: het zoeken naar een logistieke partner in Nederland.

Wat kan tot slot een versterkte samenwerking en de pooling van zakelijke en administratieve diensten inhouden? Daarmee wordt bedoeld: het onderzoek naar een gezamenlijk abonnementenbeheer, reprografierechten collectief bekijken via UPP, een lezersonderzoek, gepland in 2018, het uitwerken van een kosten- en

opbrengstenmodel voor tijdschriften in het algemeen – laten we zeggen: de beste praktijk –, en dan ook stage- en scriptiebemiddeling.

Ik denk dus dat er heel wat in het actieplan staat, dat alles nu netjes is opgelijst en dat alles ook benoemd en geconcretiseerd wordt. Uw derde vraag kan daarmee bevestigend beantwoord worden. Ik ben ook blij, want ik was daar zes maanden of een jaar geleden nog niet helemaal zeker van, maar we zijn nu toch wel ergens geraakt, dus dank ook aan Folio om dit met ons op die manier te doen, vanuit een bottom-upbenadering voor het geïntegreerde tijdschriftenbeleid. Het actieplan is gebaseerd op onderzoek en onderschreven door de tijdschriftensector. Dat draagvlak is natuurlijk ook altijd belangrijk. Het is dus nog steeds de bedoeling dat Folio gedurende de volgende drie jaar de mogelijkheid krijgt om een gepast antwoord te bieden op de uitdagingen waar de tijdschriftensector mee wordt geconfronteerd.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. We zijn inderdaad ver geraakt, of u bent ver geraakt. Daar ben ik het mee eens. Die omslag naar digitaal zal ook meer en meer moeten gebeuren.

De enige bemerking die ik daarop heb, en dat is een persoonlijke bemerking, gaat over de synergie. We zitten met enorm veel tijdschriften, die allemaal hun waarde hebben – dat ga ik niet ontkennen. Maar wordt er soms geen slagkracht gemist door het gebrek aan bijvoorbeeld één per sector, waarbij je alles hebt, dat je per sector zegt: bon, dat is het tijdschrift, dat is het medium dat ik kan lezen en raadplegen? Dat mis ik een beetje. Ik snap wel dat iedereen probeert zijn eigenheid daarin te behouden. Men zoekt naar samenwerking. Dat vind ik heel goed.

Dit actieplan is zeer goed. Daar sta ik volledig achter. Alleen stel ik de vraag of we niet meer moeten gaan naar samenwerking, maar meer verdergaan naar synergie. Dat zou de sector alleen maar ten goede komen, denk ik. U hebt inderdaad in de subsidies, zeker in het literaire, al een beetje keuzes gemaakt, en ook in die andere sectoren. Maar volgens mij moet het nog meer, en vooral dan, waar ik dan op hoop, maar dat lijkt me misschien moeilijk te zijn, dat men inderdaad Nederlandse tijdschriften daaraan probeert te koppelen. Dat zou natuurlijk fantastisch zijn. Dat zou je bereik natuurlijk verhogen. Dat was de bemerking die ik had.

Voor de rest ben ik tevreden dat er inderdaad progressie in zit, dat we inderdaad met dat actieplan zitten, dat we daar eindelijk vooruitgang in kunnen boeken.

Bart Caron (Groen): Ik heb zelf ook twee vraagjes, minister. De eerste sluit een beetje aan bij die laatste opmerking van collega Meremans. Ik dacht dat er ook aan het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) gevraagd was om even te bekijken of niet bepaalde vormen van integratie, samenwerking, fusie, sanering van dat veld zouden kunnen gebeuren – er zijn er het meest van al in de literaire wereld, wat ook logisch is, want het gaat over het woord – of daar niet een vorm van rationalisatie zou kunnen gebeuren.

Een tweede vraag, die daarbij aansluit, is de vraag rond de subsidie. In dezelfde mail die we kregen, werd ook de opmerking gemaakt dat het Fonds voor de Letteren zijn bedragen plafonneert tot 35.000 euro en dat in het Kunstendecreet uiteraard geen plafond staat, maar dat in de praktijk de tijdschriften in het Kunstendecreet gemiddeld het dubbele krijgen van wat bij het Fonds voor de Letteren gebeurt. En wat nu met de tijdschriften die in de erfgoedsector zitten? Als u niet op alles technisch kunt antwoorden, heb ik daar geen probleem mee, maar dan kan dat eventueel achteraf nog wel bezorgd worden.

Ik denk dat dit ook wel uw intentie was, collega Meremans. U bent al vele keren op de thematiek ingegaan om een globaal en geïntegreerd tijdschriftenbeleid te hebben. Dan denk ik dat het goed is om die andere facetten ook te stroomlijnen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Als ik informatie heb over de vragen over de verschillende subsidiehoogten in de verschillende decreten met betrekking tot de drie invalshoeken – literair, kunsten, erfgoed – stel ik voor dat ik u die schriftelijk bezorg, maar dat ik die ook meeneem naar de gesprekken met het VFL en naar de beheersovereenkomst met Folio. We hebben de oefening nu eindelijk tot een goed einde gebracht. Het is maar een begin. We hebben er twee jaar over gedaan om te komen tot het toch wel vrij gedetailleerd uitgesplitste lastenboek – als ik het zo mag noemen. Dat ging vooral over de samenwerking en daardoor ook de efficiëntiewinsten, vooral op zakelijk vlak. Nu komen daar meer dingen bij kijken.

De bijna filosofische vraag over hoeveel tijdschriften over kunsten, erfgoed en letteren Vlaanderen nu best zou beschikken, is zeer moeilijk. U weet dat we met een brede opmeting tot meer dan zestig kwamen. Maar daarbij gaat het soms over zeer kleine en bescheiden oplages. Ik kan mij zeker niet wagen aan de vraag wat dan het ideale schaalmodel zou zijn. Maar dat was ook niet uw vraag. Ik stel voor dat wij die oefening, die verder gaat dan alleen maar de samenwerking, mee in de dynamiek van de beheersovereenkomst steken. Zonder daar meteen een finaliteit aan te willen of te kunnen koppelen. De oefening die nu in een goed eindpunt één en startpunt twee is terechtgekomen, had ook niet alleen maar de rationalisatie als finaliteit. Maar ik begrijp dat die vraag daarmee gepaard gaat. Ik wou de sector de gelegenheid geven om zelf de eigen voorwaarden voor beterschap en samenwerking te creëren. Ik wou hen niet meteen naar een klip sturen en zeggen: 'Kies nu maar zelf wie eraf springt.' Dat was niet de draagwijdte van jullie vragen, maar het kan ook zo worden geïnterpreteerd.

We zitten dus een beetje in dat evenwicht, waarbij ik zou voorstellen om die verschillende subsidiehoogten in de verschillende perspectieven te bekijken, en om anderzijds te onderzoeken hoe samenwerking en dynamiek voor een deel tot rationalisatie kunnen leiden. Ik probeer dat ook in de beheersovereenkomst te formuleren, om te bekijken hoe we daarover binnen enige tijd bijkomende debatten kunnen hebben.

Mijnheer Meremans, vergis u niet: als we zouden komen tot een bepaalde rationalisatie – stel dat we op termijn met veel goede wil en zelfs met een beetje positieve energie van zestig tot veertig tijdschriften komen, dat zou kunnen – dan nog zullen er morgen nieuwe ontstaan. Dan is het de vraag hoe het beleid daarop reageert. Ik geef u een heel concreet voorbeeld, dat mij op zichzelf zeer na aan het hart ligt, maar dat nog geen subsidie heeft gekregen: Oogst. Dat is een mooi en prachtig initiatief. Tot nu toe vragen we ons af wat we daarmee gaan doen. Ze hebben nog geen subsidie gekregen. Ik sluit niet uit dat dat in de toekomst nog kan gebeuren. Ik weet het niet. Dat zijn moeilijke vraagstukken: wanneer is een tijdschrift over zijn hoogtepunt heen? Zal het stoppen? Beseft het dat nog niet? Wanneer zijn er nieuwkomers?

Ik wil dus zeker met die bedenkingen rekening houden. Maar tegelijkertijd is het een perpetuum mobile waarin nooit het perfecte evenwicht zal worden gevonden.

Laten we het proberen in te bouwen in de beheersovereenkomst, zowel met Folio als in de relatie met het VFL en de erfgoedtijdschriften. We hebben nu de noodzakelijke samenwerking om toch die brede waaier van alleen maar versnippering tegen te gaan. Daar hebben we nu toch een aantal garanties voor. In 2017 en 2018 zal dan blijken hoever men daarin staat.

Bart Caron (Groen): Mijnheer Meremans, er is natuurlijk een verschil tussen bladen met een nationaal bereik en die met een regionaal bereik. In de erfgoedsector heb je aardig wat geschiedkundige en heemkundige tijdschriften. Dat is iets anders, dat valt een beetje buiten deze scope. Dat is erfgoedgemeenschappen en wat daarmee te maken heeft.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik denk dat iedereen het erover eens is dat we tot de mensen die nog altijd vaak vrijwillig die kunsten en tijdschriften hoog houden, zeggen: 'Chapeau daarvoor!' Dat wil ik toch nog eens benadrukken.

De voorzitter: Daar sluit ik mij graag bij aan.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de resultaten van de raadplegingen over de procedure om een erkenning te verkrijgen, de opstelling van het frequentieplan en de vaststelling van de frequentiepakketten voor de radio-omroeporganisaties – 1093 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): 'Radio Gaga' was een hit van Queen op de VRT. Ik ga altijd voor het origineel. Ik vond dat trouwens geen goed nummer. Ze hebben veel betere nummers. Maar dit geheel terzijde.

Mijn vraag gaat over de resultaten van raadplegingen over de procedure om een erkenning te krijgen voor de opstelling van een frequentieplan en de vaststelling van de frequentiepakketten voor de radio-omroeporganisaties.

Op 22 december 2016 keurde het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet goed houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de radio-omroeporganisaties. Belangrijke uitgangspunten van dit ontwerp van decreet zijn het overschakelen naar DAB+, de creatie van netwerkradio's, een Nederlandstalig aanbod en de opwaardering van de lokale radio's. Op 23 december kwam het besluit van de Vlaamse Regering houdende het aantal particuliere landelijke, regionale, netwerk- en lokale radio-omroeporganisaties dat kan worden erkend en houdende de opstelling van het frequentieplan en de vaststelling van de frequentiepakketten die ter beschikking worden gesteld van de particuliere landelijke, regionale, netwerk- en lokale radio-omroeporganisaties.

Tijdens de bespreking van het ontwerp van decreet op 22 december 2016 zei u: "We hebben een goed kader gecreëerd en we zullen zodra bekend wordt hoe het met de frequenties zit, de normale procedures met de raadpleging waarin decretaal voorzien is, laten spelen. We zullen in de grootst mogelijke transparantie het verdere traject afleggen."

Op 27 december startte bijgevolg het departement met twee raadplegingen. De ene raadpleging betreft een besluit van de Vlaamse Regering dat onder meer de erkenningsprocedure bepaalt voor netwerkradio- en lokale radio-omroeporganisaties, de andere raadpleging betreft een besluit van de Vlaamse Regering dat de opstelling van een frequentieplan en de vaststelling van de frequentiepakketten bevat. Deze raadplegingen liepen af op 27 januari 2017. De resultaten daarvan zouden worden verwerkt in een rapport.

Misschien ben ik te vroeg met mijn vraag en zegt u dat u daar nog mee bezig bent. Het gaat me vooral over de lokale radio's waar toch enige bezorgdheid leeft. En daarom durf ik toch de volgende vragen stellen.

Wat zijn de voornaamste opmerkingen die uit beide raadplegingen naar voren komen? Ziet u daar een lijn in? Hoeveel geldige en ontvankelijke bedenkingen van betrokkenen hebt u voor beide bevragingen ontvangen? Is het rapport met de input al afgewerkt? Zo ja, kunt u dit toelichten? Zo nee, wanneer mogen wij dit verwachten? Op welke manier wilt u rekening houden met de opmerkingen van de betrokkenen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ons nieuw decreet is door u goedgekeurd op 22 december vorig jaar. De Vlaamse Regering keurde op 23 december twee uitvoeringsbesluiten goed: het besluit dat onder meer de erkenningsprocedure bepaalt voor netwerkradio- en lokale radio-omroeporganisaties. Het tweede besluit bevat de opstelling van een frequentieplan en de vaststelling van frequentiepakketten.

Er is bijzonder snel en goed gewerkt. De omstandigheden waaronder zijn niet altijd evident. Ik bedoel daarmee dat de dossiers technisch heel complex zijn.

Het departement Cultuur, Jeugd en Media startte op 27 december twee nieuwe raadplegingen over deze twee uitvoeringsbesluiten. De raadpleging liep af op 27 januari. De administratie is nog bezig met de opmaak van het verslag. Ik wil hen ook de nodige tijd geven om dit te doen.

De procedure staat verder beschreven op de website van het departement. Daar kunt u onder meer vaststellen dat de administratie het rapport zal opstellen binnen de vier weken na het afsluiten de raadpleging. We zullen die vier weken ook nodig hebben. Dat betekent dus dat het rapport zal worden bekendgemaakt voor het einde van deze maand.

In de procedure staat ook dat het rapport wordt overgemaakt aan de Vlaamse Regering en aan de minister van Media in het bijzonder maar net zoals het geval was bij de raadpleging over het radiodecreet, zal dit verslag ook worden bezorgd aan het Vlaams Parlement en zal het eveneens publiek worden gemaakt.

Collega's, ik begrijp dat er bezorgdheden zijn, dat u wordt aangesproken of aangeschreven. Dat is ook een bewijs van betrokkenheid in algemene zin. Ik zou u echter willen vragen nog even geduld te oefenen tot het eind van de maand om de administratie de kans te geven haar werk te doen en om de Vlaamse Regering en mezelf toe te laten hiervan nota te nemen, waarna u zelf kennis kunt nemen van het verslag.

Ik wil u wel enkele bijkomende gegevens bezorgen. Over meer dan de helft van de 131 lokale frequentiepakketten zijn er geen opmerkingen binnengekomen. Het aantal opmerkingen voor beide raadplegingen bedraagt minder dan 100, maar daartussen zitten ook dubbele opmerkingen. We kunnen dus bijna het bedrag van de opmerkingen halveren. Dat betekent niet dat zij niet belangrijk zijn, maar in aantal vallen ze redelijk mee en zijn ze geconcentreerd rond een aantal specifieke regio's, steden of problematieken waar de technische mogelijkheden vaak beperkt zijn. Daar gaat de administratie nu na welke marge er nog is op het frequentieplan om een aantal aanpassingen te doen. Ik kan me inbeelden dat er nog een aantal mogelijk zijn, maar ik kan me nu niet uitspreken over het aantal.

Ik heb gisteren een eerste tussentijdse debriefing gehad, maar ik denk wel dat het doenbaar is. Wanneer het plan eind deze maand bekend zal zijn, kunnen we daar het verdere debat over voeren. Ik vind dat we zo transparant mogelijk moeten zijn in de procedure. Zodra er echter tussentijdse tijdspakketten lopen, moeten we even wachten tot we de volledige oefening hebben verwerkt. Dat is volop bezig, maar binnen afzienbare tijd komen we daar uitgebreid op terug.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik had gezegd dat mijn vraag misschien net iets te vroeg kwam maar het is natuurlijk onze taak om de vinger aan de pols te houden en controle uit te oefenen. Ik kom uit een partij waar men het had over gezond wantrouwen in het gezag. U zult dat ongetwijfeld nog herkennen uit een vorig leven, minister.

Ik heb gezien dat de helft opmerkingen zijn, dat had ik ook verwacht. Maar ik weet ook wel dat niet voor alles een oplossing bestaat. Als je je echter ter plaatse begeeft, dan merk je dat het vooral de lokale radio's zijn die nog met vrijwilligers werken en die proberen verslag uit te brengen van het lokale leven daar. Daar zijn oplossingen nodig.

We spreken af ergens begin maart. Dan zullen we dit plan hier kunnen bespreken. Ik wilde u toch al laten weten dat we daar namens de commissie gevoelig voor zijn. Het gaat hier niet over grote commerciële spelers, maar over kleinere lokale spelers die met prangende vragen zitten. Ik wil die bezorgdheid ook namens hen uiten.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik waardeer heel erg de voorzichtigheid die u in dit dossier aan de dag legt. Dit is een zeer gecompliceerde procedure. Er komen ook veel vaak tegengestelde belangen in naar voren. We moeten er dan ook over waken dat de procedures zoals wij die hebben vastgelegd voluit kunnen spelen en ten volle worden gerespecteerd. Op dit moment passen we een standstill toe zonder te veel uitspraken in de ene of in de andere richting te doen. U kent ook de bezorgdheden van mijn fractie, maar daar zullen we het later nog over hebben. Nu is het in het belang van het dossier en van alle betrokkenen dat we de procedures zo correct en transparant mogelijk voeden, maar wel met de nodige terughoudendheid.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): De procedure moet worden gevolgd en we moeten afwachten hoe alles uitdraait. Wat die procedure betreft, moet me echter iets van het hart. U weet dat wij met veel plezier het Radiodecreet mee hebben goedgekeurd, maar natuurlijk gingen wij ervan uit dat de uitrol daarvan zeer ernstig zou gebeuren. Op 27 december, tijdens de kerstvakantie, is die consultatie online gezet, toen iedereen in vakantiemodus was. Sommige documenten stonden niet online omdat het departement ook met verlof was. De procedure liep maar tot 27 januari, dus de facto tot na de kerstvakantie. Ik vond dat toen geen goede manier van werken. Zo creëert men geen draagvlak.

Er bereiken ons inderdaad veel bezorgdheden, met name vanuit de steden, waar lokale radio's vrezen dat ze uit de boot zullen vallen. Dat kan niet de bedoeling zijn van dit decreet. De bedoeling is dat we de diversiteit van lokale radio's kunnen versterken. Niet alleen in Sint-Niklaas, maar ook in Antwerpen vreest men dat bijna alle Antwerpse radio's erop achteruit zullen gaan omdat de goede hoogvermogenzenders die momenteel worden gebruikt door een aantal van die radio's zouden worden ingenomen door semilandelijke netwerkradio's.

Dit moet in alle rust worden opgelost, maar ik reken op u, minister, dat de uitkomst van het frequentieplan en de verdeling van de frequenties conform het decreet zullen zijn.

Bart Caron (Groen): Namens mijn fractie wil ik daar nog iets aan toevoegen, behalve dat mijn mailbox relatief wordt geteisterd door al die mails. Op zich kan ik daar wel mee leven, zo weten we dat dit ook zorgen zijn te velde.

Ik wil nog eens mijn bezorgdheid uitspreken over de echte lokale radio's. Ik maak weinig of geen afspraken met lokale radio's die daarover willen spreken want er zijn natuurlijk ook veel mensen die proberen hun problematiek te bekrachtigen.

Wat ik wel regelmatig zie terugkeren, is dat lokale radio's die over meer dan één gemeente uitzenden, vaak twee verschillende frequenties worden toebedeeld, waardoor ze ook op het gebied van de andere gemeente masten moeten bijbouwen terwijl daar volgens ingenieurs technische oplossingen voor bestaan om dat met dezelfde apparatuur te doen zonder dat dit storend is. De enige vraag die ik heb, minister, is dat men binnen het gebied blijft, binnen de wattage die vastligt en dat, als er technische mogelijkheden zijn om die lokale radio's niet op zotte kosten te jagen, men daar aandacht voor heeft.

Het gaat over lokale radio's, die soms een budget hebben van tussen 30.000 en 100.000 euro per jaar en die een investering moeten doen van 25.000 à 30.000 euro. Dat is voor hen een zeer zware investering, terwijl dat technisch op een andere manier kan worden opgelost. Ik zal daar niet verder op ingaan. Het is ook niet belangrijk over welke radio's het hier gaat, maar ik wil hier toch de aandacht op vestigen. Ik zie wel na de bevraging en de oplossing of daar al dan niet mogelijkheden toe zijn. Ik denk dat het ook belangrijk is aandacht te hebben voor de kwaliteit van de lokale radio's, zeker in gebieden waar er maar één is. Het is belangrijk dat hun leefbaarheid niet in het gedrang komt. Ik heb het dan over eerder landelijke gebieden, waarbij de commerciële inkomsten onder druk komen te staan omdat daar minder reclamemogelijkheden zijn. Ik ben bezorgd, ook over de betonstop, maar ik wil ook geen radiostop in het landelijke Vlaanderen

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het jeukt en kriebelt om al te antwoorden, maar toch ga ik het niet doen aangezien de procedure nog loopt. Het is beter dat te doen op het moment dat het globale ontwerpantwoord van de administratie hier kan worden besproken. Dan wil ik het ook hebben over de procedurele aspecten, maar ik ga er nu niet op in omdat ik anders een polemieek start over iets dat nog niet af is.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, ik dank u voor uw opmerking. Mijnheer Caron, u hebt gelijk wanneer u die opmerking maakt over de landelijke gebieden. Het plaatsen van de nodige apparatuur jaagt die radio's op bijkomende kosten en dat in gebieden waar de opbrengsten van sponsoring en reclame lager liggen. Aan de taalgrens en aan een landsgrens heeft men nog een bijkomende problematiek.

Ik heb respect voor de procedures, maar ik geloof niet in roestige vastheid. Ik probeer de zaken te volgen. Ik vind het belangrijk in een democratie dat burgers weten dat mensen begaan zijn met hun problemen. Ook al is de procedure nog bezig, ik doe niets verkeerd door die vraag te stellen. Ik kan gewoon vragen hoe het zit – mijn vraag is trouwens ontvankelijk verklaard, waarvoor dank.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het effect van fijn stof op het cultureel erfgoed – 1058 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister, ik las onlangs een interview met Iris Kockelbergh, directeur van het Museum Plantin-Moretus in Antwerpen, een van de belangrijkste musea, als ik daar mijn persoonlijke mening over mag geven. Het museum is prachtig vernieuwd en bevat een schitterende collectie. Het is UNESCO-werelderfgoed.

Mevrouw Kockelbergh stelt dat de gevolgen van fijn stof voor het museum rampzalig zijn. Ze verwijst hiervoor naar wetenschappelijk onderzoek. Ik citeer haar: "Zo blijkt dat onze loodcollectie door het fijn stof in Antwerpen echt vergaat." Ik denk dat ze op de loden letters doelt. Dat is toch een belangrijk signaal. Artsen noemen fijn stof een sluipmoordenaar, en dat is blijkbaar ook zo voor onze kunstcollecties – tenminste toch voor het Museum Plantin-Moretus.

Minister, de aanwezigheid en effecten van fijn stof in ons leefmilieu werden de afgelopen jaren uitvoerig bestudeerd met het oog op de volksgezondheid. Denkt u dat bijkomend onderzoek naar de effecten ervan op ons cultureel erfgoed nodig is? Denkt u dat hiervoor overleg nodig is met uw collega's van Leefmilieu en van Onroerend Erfgoed? Bent u op de hoogte van andere collecties behalve die van het Museum Plantin-Moretus die schade ondervinden van fijn stof in Vlaanderen? Indien niet, denkt u dat een rondvraag opportuun is? Is het schadelijke effect van fijn stof op kunstcollecties een aandachtspunt bij de aanleg van culturele infrastructuur, zowel van nieuwbouw zoals depots, als bij vernieuwing of restauratie van bestaande infrastructuur?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, collega's, de effecten van fijn stof op cultureel erfgoed werden reeds uitvoerig bestudeerd in het buitenland, onder meer aan het Canadian Conservation Institute, de Rijksdienst Cultureel Erfgoed Nederland en de National Trust. De website 'Indoor air quality in museums and archives' verzamelt relevante informatie over de impact van verontreiniging zoals fijn stof en schadelijke gassen op erfgoed dat wordt bewaard in musea, archieven en bibliotheken. In Vlaanderen werkt de Universiteit Antwerpen via het project AIRCHECQ aan de ontwikkeling van instrumenten om deze pollutanten te monitoren en om de risico's voor het erfgoed te identificeren. Op basis daarvan kan worden geëvalueerd welke maatregelen het meest aangewezen zijn om het erfgoed te beschermen tegen deze schadelijke stoffen. Zowel de overheid als de erfgoedzorgers moeten volop inzetten op een geïntegreerde risicobeheersing via het zo goed mogelijk beheersen van de diverse schadefactoren die het erfgoed bedreigen. Ik verwijs hiervoor vooral naar de website www.depotwijzer.be, die toegankelijk is voor het cultureel-erfgoedveld.

Fijn stof vormt een gevaar voor zowel het roerend als het onroerend erfgoed. Monumenten zijn vaak zeer kwetsbaar voor de uitstoot van uitlaatgassen en het fijn stof dat ze veroorzaken. Denk maar aan de Vlaamse kathedralen, die vrijwel permanent in de steigers staan. De poreuze natuursteen waarmee ze zijn gebouwd, takelt onder invloed van pollutie versneld af. Ook de interieurs van monumenten en het daar aanwezige kunstpatrimonium lijden onmiskenbaar onder deze vervuiling. Ik verwijs wat dit betreft naar de stofanalyse die het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) uitvoerde van het Mariabeeld Madonna met Kind van Michelangelo, dat wordt bewaard in de Onze-Lieve-Vrouwkerk te Brugge. We proberen dus over de departementen heen de noodzakelijke contacten te leggen.

Zijn er andere collecties behalve die van het Museum Plantin-Moretus die schade ondervinden van fijn stof in Vlaanderen? In het kader van het AIRCHECQ-project voert de Universiteit Antwerpen metingen uit in het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis en in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, beide te Brussel. Uit deze metingen blijkt dat er in het Legermuseum fijnstofpieken

worden geregistreerd tijdens de spitsuren in het verkeer, maar ook wanneer er veel gasten aanwezig zijn. De bezoekers nemen het fijn stof dus mee naar binnen. Het onderzoek loopt nog. Het is dus nog even wachten op de definitieve conclusies van dit onderzoek. Fijn stof werkt vaak schadelijk in combinatie met andere factoren zoals licht, een hoge temperatuur en een hoge relatieve vochtigheid. Het is dus heel delicaat en complex om het aandeel van fijn stof in het degradatieproces te bepalen. Vandaar dat het AIRCHECQ-project niet alleen de aanwezige concentraties aan fijn stof meet, maar tegelijkertijd ook de temperatuur, de relatieve vochtigheid, het licht en de aanwezigheid van schadelijke gassen. Het lijkt mij wenselijk om de resultaten van dit diepteonderzoek af te wachten alvorens een rondvraag of een ander initiatief op te zetten. FARO, het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, volgt dit onderzoek op. Ik zal mij in dezen dan ook door FARO laten adviseren.

Hoe moeten we het schadelijke effect van fijn stof op kunstcollecties monitoren? Een kwaliteitsvolle nieuwbouw, verbouwing of restauratie van erfgoeddepots en musea moet rekening houden met de schadefactoren zoals gedefinieerd door het Canadian Conservation Institute. Zowel erfgoedinstellingen als verzekeringsinstellingen hanteren deze standaarden. Het gaat om volgende schadefactoren: fysieke krachten zoals slijtage, stootschade en breuk; dieven en vandalen; brand; water; ongedierte en schimmel; verontreiniging, waaronder luchtverontreiniging, gassen, stof en vuil; licht en straling; verkeerde temperatuur; verkeerde relatieve vochtigheid; en ten slotte informatieverlies. Deze schadeparameters vormen dé basis voor een geïntegreerde risicobeheersing en zijn uitvoerig uitgewerkt op de website www.depotwijzer.be. Ze worden ook door consulenten in behoud, beheer en preventieve conservering toegepast in het veld.

Tot zover mijn antwoord. Ik denk dat we de informatie over de interferentie van de verschillende factoren die in het AIRCHECQ-onderzoek worden gemeten, moeten afwachten. We zullen dan moeten bekijken welke bijkomende maatregelen we zullen moeten nemen. Het zal er vooral op aankomen om de hoeveelheid fijn stof in de samenleving te verminderen, maar dat vereist een breder debat.

Manuela Van Werde (N-VA): Dank voor het antwoord, minister. Ik ben erg blij dat het probleem op meerdere fronten wordt onderzocht en in kaart wordt gebracht. Het signaal van mevrouw Kockelbergh is toch iets om bij stil te staan. Wat die prachtige collectie ondergaat, is onomkeerbaar, denk ik. Lood dat wordt aangetaast: ik keek ervan op. Ik ben blij dat het onderzoek loopt en de kennis die dat zal opleveren met de erfgoedbewaarders zal worden gedeeld. Het is nu afwachten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de Vlaamse literaire canon – 1092 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (KANTL) en het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) hebben op 1 juli 2015 hun literaire canon bekendgemaakt. Vanuit een Vlaams perspectief zijn we daar uiteraard erg blij mee. Een van de speerpunten van de organisatoren was van de canon een dynamisch gegeven te maken. Op 11 december 2014 ging u in de discussie over de vraag om uitleg over de literaire canon van mevrouw Bastiaens in op drie belangrijke fases bij de uitwerking van een literaire canon. In de eerste fase stelt men de canon samen. In een tweede fase gaat de KANTL in overleg met een ruime klankbordgroep van stakeholders, het literaire en onderwijsveld, de bibliotheken en het boekenoverleg. In

een derde fase wordt een maatschappelijk draagvlak gecreëerd. Het publiek wordt betrokken bij de literaire canon en er warm voor gemaakt.

Een van de operationele doestellingen uit de beheersovereenkomst 2016-2020 met het VFL is dan ook het verder opvolgen en blijvend dynamiseren van de Vlaamse literaire canon. In een artikel in Knack van 2 november 2016 werd gesteld dat er een mondelinge toezegging was voor een subsidie voor de verdere uitwerking van een canonproject van de KANTL. Deze subsidie is uiteindelijk niet toegekend. De auteur van het artikel stelde dat de promotie van de literaire canon onmogelijk is met de huidige hoeveelheid middelen.

Daarom wil ik u volgende vragen voorleggen. Klopt het dat er een mondelinge toezegging was voor de uitwerking van het canonproject? Zo ja, klopt het ook dat die uiteindelijk is ingetrokken, en zo ja, waarom is dat gebeurd? Op welke manier wil het VFL de Vlaamse literaire canon blijven opvolgen en dynamiseren? Hoeveel middelen hebt u hiervoor vrijgemaakt? Welke acties zullen er nog worden ondernomen om een maatschappelijk draagvlak te creëren en het publiek te betrekken bij en het warm te maken voor de literaire canon?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Met betrekking tot de aanleiding van de vraag, de mondelinge toezegging, of niet, voor een subsidie met betrekking tot het ondersteunen van de canon: de KANTL en het Vlaams Fonds voor de Letteren hebben in 2016 wel degelijk opnieuw mankracht en middelen ingezet om de canon van de Nederlandstalige literatuur te blijven promoten. Boven op de eigen personele en financiële inbreng kon de KANTL daarenboven wel degelijk rekenen op een extra projectsubsidie vanwege het Vlaams Fonds voor de Letteren. Die subsidie bedroeg ongeveer 20.000 euro. Met die middelen werden vele initiatieven opgestart of gecontinueerd, die de werken en de auteurs uit de literaire canon in de kijker zetten.

Ik geef u een niet-volledige greep uit die initiatieven. Er was de organisatie van een filmfestival in april en mei 2016 in KASK Cinema (Koninklijke Academie voor Schone Kunsten), waarin een aantal verfilmde canonwerken werden vertoond en ingeleid door de regisseur of een bevoorrechte kenner. Er was ook een studiedag voor leerkrachten, op 20 oktober 2016, waarbij talloze verfrissende, nieuwe en gedegen manieren werden aangereikt om in het secundair onderwijs over canonliteratuur les te geven. Het is niet omdat het niet in de pers staat, dat het niet gebeurd is.

Dan was er ook de uitbreiding en permanente update van de canonwebsite literairecanon.be, waar allerhande nieuws over de werken en auteurs uit de literaire canon wordt aangeboden op een permanente manier. Er was ook het drukken van duizenden postkaarten en posters met cartoons in verband met de vijftig plus één canonwerken, en de verspreiding daarvan naar onder meer het onderwijs en het grote publiek. Tot slot was er de voorbereiding door het KANTL-onderzoekscentrum CTB (Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie) van een digitale editie in verband met 'Elias of het gevecht met de nachtegalen', het canonwerk van Maurice Gilliams.

Met inderdaad beperkte middelen worden er dus toch vrij veel acties op het getouw gezet.

Hoe gaat het nu verder? Hoe blijven we een en ander opvolgen? Hoe zal het Vlaams Fonds dit verder blijven dynamiseren? Op vraag van zowel het Vlaams Fonds als de KANTL willen de beide instituten vanaf 2017 een meer duurzame en solidere samenwerking aangaan inzake de promotie van de literaire canon. Het Vlaams Fonds voor de Letteren zal daar op jaarbasis een bedrag voor reserveren in zijn begroting. Bedoeling is alvast dat het fonds en de KANTL de samenwerking voortaan zo mogelijk vanuit gesloten beurzen voortzetten en daar elk jaar vanuit hun eigen begroting in voldoende middelen voor voorzien.

Voor het kalenderjaar 2017 reserveerde het Vlaams Fonds in zijn begroting een bedrag van 15.000 euro, exclusief personeelskosten. Eind februari volgt een overleg tussen de directies van het Vlaams Fonds voor de Letteren en de KANTL om het gezamenlijke plan van aanpak te bespreken. Daarin zullen zowel enkele grote strategische doelstellingen voor de komende jaren worden uitgestippeld, als afspraken worden vastgelegd om de strategische doelstellingen voor 2017 te concretiseren.

Welke acties staan er nog specifiek op het getouw? In afwachting van de vergadering van eind februari en de goedkeuring door de beide raden van bestuur van het daar te bespreken of besproken plan van aanpak, is het op dit moment nog net iets te vroeg om al in detail te treden. Zowel de KANTL als het Vlaams Fonds voor de Letteren, die goed samenwerken, hebben al meermaals hun gezamenlijke ambitie geuit om ook in 2017 en de volgende jaren op een enthousiaste en wervende manier klassiekers uit onze literatuurgeschiedenis te blijven promoten. Ik wil meegeven dat dat iets nieuws is van de laatste twee jaar, waarbij het niet enkel vriendelijk gevraagd of van bovenuit opgelegd wordt, maar het wel degelijk ook van onderuit gebeurt. De beide organisaties richten zich daarbij sterk op het onderwijs als specifiek doelpubliek, maar ook daar zijn de dragers en soms veel bevraagde leerkrachten de centrale figuren om dit te doen, of soms niet te doen. Daarnaast mikken ze met tal van andere initiatieven, zoals degene die ik daarnet opsomde, ook op een erg breed en divers publiek binnen de samenleving. Tot zover de stand van zaken met betrekking tot wat er voor de ondersteuning van de canon al gebeurd is en nog verder te gebeuren staat.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Bedankt voor uw antwoord. Er zijn een aantal zaken gerealiseerd. Ik denk dat dat goede zaken zijn. Maar als ik het goed hoor, is er 15.000 euro uitgetrokken van het VFL voor promotie van de canon. Ik vind dat persoonlijk niet zo veel. Ik vind dat eigenlijk weinig, als ik het zo mag zeggen.

Men wijst naar het onderwijs. Dat is goed. Ik vind dat belangrijk. Maar ik vind bijvoorbeeld ook, en dat is tegelijk ook een oproep naar mij – en geen paniek, ik wil niet terugkeren naar de boerenfilm of wat dan ook, met alle respect daarvoor, dat is niet met een dedain gezegd, integendeel – maar wat ik wel vind, is bijvoorbeeld dat ook de culturele wereld die literaire canon voor een stuk zou moeten omarmen. Ik denk aan theaterproducties, aan film of wat dan ook.

Ik weet het, voorzitter. Ik zie u al kijken. Het is niet aan mij om op te leggen wat mensen... Daar zijn we het over eens. Ik wil hier niet zeggen: je moet dat of dat doen. Dat zou zelfs niet bij mij opkomen. Maar er is ook niets fout aan om dat te promoten en daar eens aandacht voor te vragen. Er wordt voor veel aandacht gevraagd. Ik vind dat dit ergoed is, een stuk van onze identiteit. Het is ook een dynamische canon, vooraleer mij hier kolonialisme of wat dan ook wordt verweten, of bepaalde superioriteit – wat ik ergens heb gelezen van een bepaalde organisatie waarvan ik de naam niet nader noem.

Ik denk dat dat wel belangrijk is. Ik vind dat daar wat meer op mag worden ingezet. Ik weet dat vanuit Onderwijs de interesse vrij groot is. Dat is klassiek. Dat is vroeger ook altijd zo een beetje geweest. Maar ik vind het bedrag nogal aan de lage kant. Ik zou toch willen vragen om er bij de VFL op aan te dringen – ik zal hen dat zelf ook zeggen – om daar toch op in te zetten. Ik vind dat belangrijk. Het is een deel van onze identiteit. Dat is de humus waarop alles kan gedijen. Ik vind dat de brede culturele wereld daar ook aandacht aan moet schenken – bewerkingen of wat dan ook. Maar nogmaals, het is niet aan mij om te zeggen wat er moet gespeeld of gedaan worden. Wie ben ik? Maar ik vind dat daar een blijvende aandacht voor nodig is.

Dat neemt niet weg dat ik blij ben dat we op dat gebied al een progressie hebben gemaakt, maar ik vind dat het toch nog wat uitgebreider mag.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Bedankt, collega, voor de vraag en de verdere opvolging.

Minister, u hebt aangegeven wat er het afgelopen jaar gebeurd is. Af en toe kun je met kleine acties wel iets in beweging zetten. Ik denk dat het onze gedeelde bezorgdheid of uitdaging blijft hoe we het brede publiek bij onze canon kunnen betrekken. Dat kan inderdaad op allerlei manieren. Er zijn allerlei spelers. Ik denk dat het Vlaams Fonds in dezen inderdaad een cruciale rol te spelen heeft, inderdaad ook samen met de KANTL. Maar misschien kunnen we in dezen toch ook wat private partners uit het boekenvak betrekken om wat meer animo daar rond te creëren. Ik denk dat zij ook goed geplaatst zijn om het verhaal van die canon mee uit te dragen, daar publiciteit rond te maken en er een heel verhaal rond op te zetten. Ik denk niet dat dat een heel origineel idee is, maar het is toch iets dat ik u nog zou willen meegeven, ter aanvulling op alle acties die op dit moment al gebeuren door de verschillende stakeholders uit het boekenvak.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Bedankt voor de bijkomende suggesties. We moeten ons er wel van bewust zijn dat het promoten, stimuleren of onder de aandacht brengen van de literaire canon tot voor kort eigenlijk niet of zeer verspreid gebeurde. In die zin is het een bescheiden vooruitgang dat het nu gebeurt, dat het ook met goesting gebeurt, dat twee toch wel respectabele instellingen daar samen hun schouders onder zetten.

Ik ga ervan uit dat, buiten het bedrag dat ik daarnet genoemd heb, na de bespreking op de beide raden van bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren en KANTL, er mogelijk nog een bijkomend bedrag bij kan komen vanuit KANTL, of niet. Dat is even afwachten. Er kan dan ook verder bekeken worden wat dat actieplan dan inhoudt. In principe zal het altijd meer zijn dan wat het tot nu toe was.

En dan moeten we kijken – dat is ook niet onbelangrijk – welke acties wortel schieten. Een aantal van die dingen zullen goed werken, maar misschien een bepaalde oppervlakkigheid hebben. Dat betekent daarom niet dat ze slecht zijn, maar wel vluchtig, efemeer, terwijl een aantal andere dingen, inderdaad misschien richting onderwijs, net dieper kunnen gaan. We moeten daar eens bekijken wat echt werkt, omdat het ook een beetje gepaard gaat met de dubbelzinnige houding die we collectief aannemen ten aanzien van die canon. Iedereen vindt dat die beschermd, uitgedragen en geactualiseerd moet worden, en niemand zal dat tegenspreken, maar als het dan tijd is om de daad bij het woord te voegen, dan is er veel schroom bij vele actoren.

In die zin prijs ik de creativiteit van het VFL en de KANTL om hier interessante nieuwe wegen te vinden. Concreet, en het zal u niet onbekend zijn: er is inderdaad een uitgever die van plan is om nog eens alle werken helemaal opnieuw uit te geven. Dat loopt niet van een leien dakje. Ook daar zien we de dubbelhartige houding van de sector: 'We moeten het doen, maar doet gij het maar want ik ga het risico niet nemen.' Ik ben in gesprek met de uitgever om te zien of er iets extra kan worden gedaan. Ik wil dat zeker overwegen. We zoeken uit hoe we daar een bepaalde steun kunnen geven, maar ik moet er natuurlijk ook voor zorgen dat de Vlaamse overheid zich niet in de plaats van de uitgeverij stelt. Met een gezagsargument kun je dan natuurlijk stellen dat we dat voor de canon wel kunnen doen en voor andere niet.

Mijnheer Meremans, laat ons het positief benaderen. Dit is hoofdzakelijk een positief verhaal. Ook dit kan nog een gunstig staartje krijgen, maar het is toch ook wel een gedeelde verantwoordelijkheid. Als alleen wij, als overheid, van bovenaf opleggen dat het zou moeten gebeuren, zal er niet veel gebeuren. Daarom wil ik toch

eens bekijken hoe het actieplan van de beide instellingen nu nog een bijkomende creatieve insteek kan krijgen en hoe het meer acties zou kunnen inhouden, om dan te zien waar we daarmee kunnen geraken. Op dat vlak is het zinvol om daar in deze commissie de komende weken en maanden nog eens dieper op in te gaan.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik volg u. En ik houd in elk geval rekening met de suggestie van mevrouw Bastiaens. Maar een privépartner zal daarin natuurlijk enkel meestappen als hij of zij daar iets aan heeft. Als het een breed gedragen campagne is, waarbij je alle actoren in beweging krijgt, zullen andere partners daarin meegaan. De overheid is een van die partners – we doen dat ook – en het VFL en de KANTL zijn dat ook. Je hebt ook nog het onderwijs, maar daar is er geen probleem. Als de canon onder de aandacht komt en – vergeef mij het woord – een beetje gehypet wordt via diverse kanalen, zullen andere partners daarin meegaan. Ik denk ook aan mediakanalen. Onze openbare omroep heeft nog steeds een culturele opdracht. Wel, ik vind dit een deel van zijn culturele opdracht.

Men gaat steeds mee met wat in de mode, in de actualiteit is. Dat brengt ook op. We moeten daar allemaal samen aan werken. Inderdaad, minister, als overheid kunt u niet alles. U kunt enkel maar iets in beweging brengen. Daar ben ik het mee eens. Maar we kunnen veel in beweging zetten. We hebben ook een aantal actoren die ook een vorm van overheidscontrole met zich meedragen. Zij moeten erop worden gewezen dat zij de nodige stappen moeten zetten, zonder daar dan als een tiran of een satraap te zeggen wat er moet gebeuren. Laten wij ons daarvoor hoeden.

Bart Caron (Groen): Ik kijk uit naar de volgende bijlage bij De Standaard of De Morgen, de weekendeditie. Misschien kunnen we op die manier de canon hypen. Wie weet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het bewaarbeleid voor digitale publicaties – 1103 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, de voorbije maanden heeft de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience samen met de Vlaamse Erfgoedbibliotheek in opdracht van de Vlaamse overheid een studie opgesteld over het bewaarbeleid voor digitale publicaties. Van alle nieuwe boeken en tijdschriften die vandaag op papier verschijnen, wordt tenminste één exemplaar gedeponereerd in de Koninklijke Bibliotheek van België (KBR). Voor publicaties die enkel digitaal verschijnen, is er in België geen enkele bibliotheek die ze systematisch verzamelt en bewaart. Zo ontstaat er onvermijdelijk een steeds groter wordend digitaal zwart gat in ons geheugen. Een van de statutaire en decretale opdrachten van de Vlaamse Erfgoedbibliotheek bestaat erin om de duurzame bewaring en terbeschikkingstelling van digitale erfgoedcollecties te organiseren. Vandaar de noodzaak van een dergelijke studie.

Het eindrapport van deze studie naar een Belgisch kader voor de deponering van digitale publicaties is ondertussen beschikbaar. De studie bevat een verkennend onderzoek, onder andere over de manier waarop de depotwetgeving aangepast zou moeten worden. Zowel de KBR als de Vlaamse Erfgoedbibliotheek formuleerden hun visies om een bewaarbeleid voor digitale publicaties vorm te kunnen geven. Over een aantal ideeën is er een consensus ontstaan. Maar er zijn ook nog

onduidelijkheden of tegengestelde meningen. Een bestuurlijke en beleidsmatige visie lijkt dan ook een vereiste om tot een oplossing te komen. Daarbij moet onder andere worden bepaald hoe het depot wordt georganiseerd, wat de selectiecriteria zijn en hoe het depot geconsulteerd kan worden.

Het eindrapport pleit dan ook voor een aantal zaken: één digitale infrastructuur voor deponering en duurzame bewaring van digitale publicaties, die zou worden beheerd door de KBR; een stuurgroep met het mandaat om het operationele beleid te bepalen, waarbij de stuurgroep een samenwerking is tussen de KBR en de bibliotheeksectoren uit de cultuurgemeenschappen; de decentrale terbeschikkingstelling van de digitale collectie in de regio's; de wettelijke verankering van zowel het organisatiemodel als het decentrale consultatiemodel; de inbedding van deze digitale strategie in het Vlaamse cultureel-erfgoedbeleid en de langetermijnvisie voor e-cultuur en digitalisering.

Ook de Vlaamse Erfgoedbibliotheek stelde inmiddels een visienota op met ideeën en een visie met betrekking tot de organisatie van een wettelijk digitaal depot in België.

We denken dat beide documenten de nodige bouwstenen bevatten om, in een samenwerking tussen de federale en regionale bestuursniveaus, een oplossing te vinden voor het digitale zwarte gat dat nu dreigt te ontstaan of is ontstaan.

Minister, hebt u kennis genomen van de bovenvermelde studie en visienota? Wat is uw standpunt met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen van beide documenten? Hebt u hierover misschien ook al overleg kunnen plegen, of plant u hierover overleg, met uw federaal bevoegde collega? Hoe zult u verder concreet werken aan de realisatie van een wettelijk digitaal depotbeleid?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De Vlaamse Erfgoedbibliotheek heeft de bevindingen en conclusies van de desbetreffende studie aan mij gepresenteerd op 14 oktober 2016. Ik onderschrijf de conclusie van het onderzoek, dat een decentrale terbeschikkingstelling van een digitale depotcollectie belangrijk is. Op die manier worden de expertise, mogelijkheden en wensen van de relevante Vlaamse actoren in dit domein in rekening gebracht. Hierbij moeten wel de nodige garanties geleverd worden aan de uitgevers en de auteurs om hun auteursrechten te vrijwaren. Deze laatste zin is niet zonder belang.

De Koninklijke Bibliotheek van België of de Bibliothèque Royale de Belgique ((KBR), die de centrale spil, beheerder en uitvoerder is van het digitale wettelijke depot, is de bevoegde instantie om het wettelijk deponeringskader voor digitale publicaties uit te werken. In mijn visienota 'Een cultuurbeleid in het digitale tijdperk', die, zoals u weet, in de loop van dit jaar aan u zal worden bezorgd, zal deze problematiek uiteraard ook aan bod komen.

Ik heb over deze kwestie inderdaad een gesprek gehad met de bevoegde federale staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, Elke Sleurs. Ik heb haar mijn standpunten, mede gevoed door bovenvermelde onderzoeksresultaten, medegedeeld. Er was zeker gehoor en begrip voor de bevindingen van de studie en de visienota. De spanningsvelden met de auteursrechtenproblematiek zijn er ook.

Hoe gaat het nu verder concreet? Er zijn toch een aantal zaken duidelijk in de goede richting aan het evolueren. De KBR heeft een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 8 april 1965 tot instelling van het wettelijk depot bij de KBR opgesteld. De KBR besprak dit voorontwerp begin december met mijn administratie, alsook met de administratie van de Franse Gemeenschap. Mijn administratie bezorgde daarop enkele opmerkingen bij dit voorontwerp van wet aan de KBR. Het voorontwerp ligt nu voor behandeling bij de Inspectie van Financiën. De

KBR werkt intussen aan een Koninklijk Besluit waarin het depot voor digitale publicaties zal worden uitgewerkt. Vervolgens – zo heeft men ons toch beloofd – zal de KBR een vervolgvergadering inplannen met de administraties van de betrokken gemeenschappen.

Dit gaat dus in de goede richting. Of alle bevindingen en conclusies van de Vlaamse Erfgoedbibliotheek daadwerkelijk zullen worden uitgevoerd, is weer een ander paar mouwen, maar in elk geval zullen de nodige stappen worden ondernomen om de leemte die er nu is en die u terecht aanklaagt, in te vullen.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij te horen dat dat voorontwerp van wet er intussen inderdaad is. Maar wat is de concrete timing? Het voorontwerp is er en het is goed dat we er ons advies over kunnen geven. Maar de problematiek wordt eigenlijk constant groter. Er worden steeds meer dingen alleen maar digitaal geproduceerd. Ik denk dan ook dat er een zekere urgentie is. Op zich ben ik het er helemaal mee eens dat we beter een goede structuur en een goede infrastructuur op poten zetten vooraleer we ergens aan beginnen. Maar er is wel een zekere urgentie.

U geeft aan dat een aantal van de bezorgdheden vanuit de Vlaamse erfgoedbibliotheek zullen worden meegenomen, maar waarschijnlijk niet alle. Plant u hierover verder overleg?

U hebt even de nodige garanties voor de auteurs aangehaald, maar u bent er niet verder op ingegaan. Kunt u daarrond iets meer details geven?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Bastiaens, ik zal proberen u schriftelijk een indicatieve timing, of in elk geval een perspectief, te bezorgen. Die timing is echter niet alleen afhankelijk van ons, maar ook van de instelling die in de pilootzetel zit, namelijk de Koninklijke Bibliotheek van België. We zullen inderdaad proberen u daarover een timing te geven.

Wat bedoel ik met het spanningsveld met de auteursrechten? De hele zaak gaat over de bredere relatie die de Vlaamse Erfgoedbibliotheek en in mindere mate de Franstalige tegenhanger – want daar is dat nog niet zo goed georganiseerd – heeft met de Koninklijke Bibliotheek. Hoe kan daar, los van dit thema, op de best mogelijk manier worden samengewerkt? Dat gaat soms goed en dat gaat soms stroef. Laten we het daarop houden. Het gaat in elk geval beter dan vroeger. Er is duidelijk gevraagd om die samenwerking te verbeteren. Maar met betrekking tot dit element van het depot is tot nader order de Koninklijke Bibliotheek exclusief bevoegd. Ondanks de gemeenschapsbevoegdheden die wij hier hebben, is, met betrekking tot het digitale depot, maar één instelling bevoegd.

Het spanningsveld zit hem gewoon in een heel praktische toepassing van de auteursrechten. Wanneer bepaalde publicaties digitaal gedeponereerd worden, kan en moet dat in eerste instantie maar op één plek gebeuren, bij de Koninklijke Bibliotheek van België. Dan is de vraag: in hoeverre is er auteursrechtelijk vrijheid voor derden, in dit geval de Erfgoedbibliotheek, zelfs al is dat niet zomaar een derde, maar een semioverheidsorganisatie? Welke vrijheid hebben zij dan om over die gedeponereerde publicaties mee te beschikken enzovoort? En dat is niet zo gemakkelijk met betrekking tot de wet op de auteursrechten. Daarover zijn we nog niet uit.

Ik zoek mee naar praktische oplossingen, maar die zijn er momenteel nog niet. Wat ik u momenteel – omdat het inderdaad, zoals u zegt, zeer dringend is – kan garanderen, is dat er een oplossing zal worden gevonden voor het digitale depot

tout court. Maar met betrekking tot de samenwerking tussen de Koninklijke Bibliotheek en onze Vlaamse Erfgoedbibliotheek in het algemeen, en hun samenwerking met betrekking tot dit thema in het bijzonder, zullen we nog een aantal vergaderingen moeten hebben, om te zien hoe dit nu verder kan gaan.

Nogmaals, de bijna non-relatie die er enkele jaren geleden nog was, is nu veranderd in een relatie. Dat is altijd interessant, want dan kunnen er dingen gebeuren tussen partners. Ikzelf en staatssecretaris Sleurs doen het nodige om die relaties zo goed mogelijk te houden. Ik zal niet concreter zijn. Daarop komt het ongeveer neer.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat u inderdaad gelijk hebt dat er, in vergelijking met vroeger, ondertussen een relatie is. Maar, ik denk dat we in dezen, met onze Vlaamse Erfgoedbibliotheek, terecht fier mogen zijn op de expertise die er is. Ik begrijp uw antwoord ook wel zo. Maar ik kan het misschien iets duidelijker formuleren dan u kunt, in uw diplomatieke rol.

In uw verdere gesprekken met uw federaal bevoegde collega, staatssecretaris Sleurs, is het belangrijk dat we, met die eigen expertise die we ondertussen via dat platform met de Vlaamse Erfgoedbibliotheek hebben, een toegevoegde waarde kunnen betekenen voor de Koninklijke Belgische Bibliotheek. Dat mag een uitgangspunt zijn. Het is een boodschap die ik u wil meegeven. *(Minister Sven Gatz knikt bevestigend)*

Bart Caron (Groen): Ik deel uw vraag, uw bekommernissen en die van de minister evenzeer. We hebben al vele jaren te maken met die thematiek, niet alleen wat het digitale depot betreft. De samenwerking met een aantal federale instellingen is jammer genoeg soms heel lastig. Ik pleit dan ook voor samenwerking, op elk niveau, ook internationaal voor een aantal zaken. Why not? Het hoeft niet altijd zo ingewikkeld te zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de opvolging van het preventief pestbeleid in de jeugdsector – 1070 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, naar jaarlijkse gewoonte vindt in de week voor de krokusvakantie de Vlaamse Week tegen Pesten plaats, van 17 februari tot 24 februari 2017. Vorig jaar werd er naar aanleiding van deze Week tegen Pesten een open brief gelanceerd door vzw Tumult. In deze brief, die ondertekend werd door twintig organisaties uit het jeugdwerk, werd opgeroepen om meer werk te maken van een beleidsdomeinoverschrijvend, preventief pestbeleid.

In de brief werd aandacht gevraagd voor drie verschillende thema's. Ten eerste werd er meer budget gevraagd voor de ondersteuning van het jeugdwerk op het vlak van omgaan met pesten. Ten tweede was er volgens hen meer nood aan uitwisseling, partnerschappen en gedeelde expertise. Ten slotte vroegen ze meer ondersteuning voor organisaties die op deze vraag inspelen, om op die manier echt werk te maken van een gecoördineerde aanpak van pesten binnen het jeugdwerk.

Nog diezelfde dag communiceerde de Vlaamse Regering eveneens naar aanleiding van de Vlaamse Week tegen Pesten. De regering kondigde aan dat zij het

probleem van pesten op verschillende domeinen wenst aan te pakken. De ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Onderwijs, Jeugd en Sport engageerden zich elk op hun terrein om werk te maken van de bescherming van kinderen en jongeren.

Concreet zou dit betekenen dat er gezamenlijke acties voor kwaliteitsbevordering, sensibilisering, preventie en een adequaat en gepast reactiebeleid zouden komen. Daarnaast werd er een werkgroep Integriteit opgericht die de acties en maatregelen moet opvolgen, evalueren en desgewenst bijsturen met het oog op maximale afstemming en expertisedeling.

Dat de Vlaamse minister van Jeugd zijn actieve medewerking verleende aan het beleidsdomeinoverschrijdend, preventief pestbeleid, was voor ons geen verrassing. Al in de beleidsnota Jeugd 2014-2019 gaf u aan dat u de problematiek van het pestgedrag in beeld wou brengen en prioritair wilde inzetten op een oplossingstraject.

Minister, de gezamenlijke acties van de Vlaamse Regering lopen nu bijna een jaar. Welke maatregelen zijn er het afgelopen jaar binnen het beleidsdomein Jeugd uitgevoerd? Op welke vlakken zijn er in de jeugdsector vorderingen te merken?

De werkgroep Integriteit zorgt voor de opvolging, evaluatie en bijsturing van het actieplan. Op welke wijze hebben zij het afgelopen jaar deze rol vervuld? Hoe zorgde dit in de praktijk voor een betere afstemming en expertisedeling?

Vorig jaar stelde u dat u, in samenspraak met de jeugdsector, zou bekijken hoe de acties verder zouden worden vormgegeven om zo een concreter antwoord te geven op de open brief van vzw Tumult. In hoeverre wordt er volgens u, minister, met de uitgevoerde acties tegemoetgekomen aan de aandachtspunten uit die open brief?

Minister, ten slotte was het ook de bedoeling om de verschillende klachtenprocedures te inventariseren en te optimaliseren. Dit zou eveneens samen worden bekeken met de sector. In hoeverre is hier reeds werk van gemaakt? Waar ziet u eventueel mogelijke verbeteringen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Inderdaad, vorig jaar, op 29 januari 2016, was er de mededeling van de Vlaamse Regering betreffende de bevordering en bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit van de minderjarige in de jeugdhulp en de kinderopvang, het onderwijs, de jeugd- en de sportsector. Daarin werden de acties waarnaar u verwijst, gebundeld.

De vier clusters kent u. Het zijn: kennisverruiming en kennisdeling, acties naar de brede bevolking, adequaat en gepast omgaan met integriteit en grensoverschrijdend gedrag, en gepaste ondersteuning en hulp aan slachtoffers en daders. Ik overloop voor elke cluster wat er intussen gebeurd is.

Ik begin bij kennisverruiming en -deling. Vooreerst werd vanuit Jeugd meegewerkt aan de uitbouw van een kennisplatform integriteit en een wetenschappelijk onderzoek over geweld op kinderen tussen 10 en 18 jaar. Voor de uitbouw van dit kennisplatform integriteit heb ik vanuit mijn bevoegdheid Jeugd 12.000 euro bijgedragen. In dit gezamenlijk initiatief vanuit Onderwijs, Welzijn, Sport en Jeugd heeft Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) de voortrekkersrol opgenomen en, in het kader van een overheidsopdracht, een oproep gedaan tot kandidaten om dit platform uit te bouwen. Op deze oproep tekende evenwel – en helaas – niemand in.

Vervolgens werden het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk (SAW) en De Ambassade bereid gevonden om de uitdaging aan te gaan. Het SAW heeft een subsidie

van 75.000 euro ontvangen voor de realisatie van het kennisplatform. Ze zijn hiermee gestart op 1 december 2016. Door het mislukken van de eerste oproep heeft het inderdaad wat meer tijd gekost dan gewenst. Het SAW zal in nauwe samenwerking met De Ambrassade het kennisplatform realiseren. De Ambrassade heeft trouwens op het vlak van jeuginformatie een decretale opdracht.

De eerste vergadering van de stuurgroep met onder meer vertegenwoordigers van het beleidsveld Jeugd vindt morgen – 10 februari – plaats. Zowel de afdeling Jeugd van het Departement Cultuur, Jeugd en Media als jeugdorganisaties zullen worden betrokken.

Naast de opstart van dit kennisplatform hebben we vanuit het beleidsveld Jeugd ingezet op kennisdeling op het vlak van peer support. Daartoe hebben we in samenwerking met het beleidsdomein Onderwijs twee overlegmomenten georganiseerd waarbij we Jong & Van Zin en de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) hebben samengebracht. Jong & Van Zin werkt reeds verschillende jaren rond peer support, daar waar de VSK juist startte met het nieuwe project 'Conflixers' om die peer support in de scholen te promoten. De administraties Jeugd, Onderwijs en Welzijn waren op deze overlegmomenten aanwezig.

Eind 2016 heeft de administratie WVG de opdracht voor het uitvoeren van het wetenschappelijk onderzoek over geweld op kinderen van 10 tot 18 jaar toegevoegd. Het betreft een vervolgonderzoek op een onderzoek dat door het Kinderrechtencommissariaat uitgevoerd is in 2011. Het onderzoek zal lopen van januari 2017 tot en met juli 2018 en zal gaan – zoals u wel kunt vermoeden – over geweld op school, in het gezin en in de vrije tijd. Ook in de stuurgroep die dit onderzoek begeleidt, is de afdeling Jeugd vertegenwoordigd.

Verder kan ik ook meegeven dat we vanuit het beleidsveld Jeugd de werking van Awel verder ondersteunen, onder meer in het signaleren van wat leeft bij kinderen en jongeren.

De tweede cluster omvat de acties naar de brede bevolking. In het voorbije jaar heb ik samen met collega Vandeurzen een schrijven gericht aan de lokale jeugddiensten en gesubsidieerde jeugdorganisaties om het kindvriendelijke 1712 beter bekend te maken. Dit schrijven werd ook mee ondersteund door Ketnetwrapster Sien Wynants, die mee haar schouders zet onder de bekendmaking door het marterschap van 'kindvriendelijk 1712' op te nemen.

Ik kan in dit verband trouwens ook verwijzen naar de acties van gesubsidieerde jeugdorganisaties: De Ambrassade met de jeugdfunctie, de jongerengids, het Trusty-label, Jong & Van Zin, Mediaraven, Kinderrechtswinkel en Awel. Ook zij nemen bekendmakingsacties op in het kader van de respectieve subsidieovereenkomsten die we met hen hebben afgesloten. Zo ondersteunen we de werking van Awel met telefoonlijn, e-mail, chatbox en forum, Jong & Van Zin en de Kinderrechtswinkel voor het informeren en adviseren van kinderen en jongeren en het ondersteunen van vrijwilligers en professionals, Mediaraven voor het versterken van de mediacompetenties en mediawijsheid van kinderen, jongeren en jeugdwerkers en het ondersteunen van het brede jeugdwerk in het werken met digitale media.

Ik gaf ook jeugdorganisatie Tumult een financiële ondersteuning voor het trekken van het Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten, het sensibiliseren van duizenden kinderen en jongeren rond het voorkomen van pesten en voor de uitreiking van de Pesten-dat-kan-niet!-prijs bij de opening van de week tegen pesten. Deze vereniging krijgt een enveloppensubsidiëring van 350.000 euro om onder andere deze doelstelling op te nemen. Het vooropgesteld doel van de campagne was het bereiken van 30.000 kinderen en jongeren of 150 organisaties. In 2015 bereikte de vereniging 1391 organisaties: 42 jeugdadviescentra, meer dan 1200 scholen en 63 landelijk erkende jeugdverenigingen.

Ten slotte geef ik onder deze cluster ook de succesvolle lancering mee van het actieplan 'No Hate Speech Platform Vlaanderen 2016-2018'. Via de social media kunnen we elke dag ondervinden hoe nodig deze campagne is. Op 10 december 2016 lanceerde ik met tal van jeugdorganisaties deze campagne in Kazerne Dossin. Ondertussen sloten al meer dan tachtig organisaties, voornamelijk uit de jeugdsector, zich hierbij aan. Er is dus toch wel wat aan het bewegen. Ook in de komende week tegen pesten staan nog initiatieven op stapel, onder meer ook gekoppeld aan het initiatief 'samenwerking cultuur en onderwijs, samen voor meer en beter', maar daar loop ik nu nog niet op vooruit. Ik neem aan dat in de hoorzitting vanmiddag zijdelings of centraal deze thematiek mee kan worden besproken.

De derde cluster is adequaat en gepast omgaan met integriteit en grensoverschrijdend gedrag. Hier kan ik meegeven dat jeugdorganisatie Jong & Van Zin gesubsidieerd wordt voor de begeleiding van kinderen, jongeren en hun begeleiders om zelfbewuste keuzes te maken op het vlak van relaties en seksualiteit. Het betreft vorming met betrekking tot het vernieuwde instrument van deze vzw '(N)iets mis mee?! Omgaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag in het jeugdwerk'. Men werkt met een vlaggensysteem en het vernieuwde Oké-spel over grensoverschrijdend gedrag.

De vierde cluster is de gepaste ondersteuning en hulp aan slachtoffers en daders. In het kader van deze cluster werden vanuit het beleidsveld Jeugd geen acties ondernomen. Dat is niet onze kernopdracht noch bevoegdheid.

U hebt ook een vraag gesteld over de opvolging. Mijn collega-minister van Welzijn, Jo Vandeurzen, is de voortrekker van deze werkgroep. Zowel mijn kabinet als de Afdeling Jeugd participeert actief aan deze werkgroep om het actieplan tot stand te brengen. Enkele weken geleden werd een nieuw overleg vastgelegd in de loop van de maand maart, waarop een stand van zaken zal worden gemaakt van het eerste jaar na de mededeling.

De Afdeling Jeugd heeft in 2016 twee overlegmomenten georganiseerd met de jeugdsector. Daartoe werden de meer dan honderd gesubsidieerde jeugdorganisaties aangeschreven. Bijna dertig onder hen gaven aan op zijn minst op de hoogte gehouden te willen worden. Zij behoren eigenlijk tot de eerste groep die betrokken is of wil zijn.

In antwoord op de open brief van Tumult vzw ben ik ingegaan op de vraag tot ludieke actie en heb ik via de sociale media een bescheiden steentje bijgedragen door dagelijks een suggestie te doen om pesten te voorkomen, uiteraard niet geïmproviseerd maar in overleg met hoe Tumult dit concreet wil aanpakken.

Verder ondersteunen we Tumult voor de ondersteuning van het Netwerk Kies Kleur tegen Pesten. Op het tweede overleg met de jeugdsector heeft Tumult het initiatief voorgesteld om binnen het netwerk met een subwerkgroep voor het jeugdwerk van start te gaan. Het is inderdaad zo dat de acties van het netwerk momenteel sterk gericht zijn op het onderwijs. En dus is een extra klemtoon jeugd wel nodig. Daarnaast zal Tumult in het kader van de Week tegen Pesten voor de eerste keer ook prijzen uitreiken voor de aanpak van pesten door jeugdorganisaties en jeugddiensten. Welke aanpak werkt het best, welke is het meest zichtbaar geweest?

Wat de vraag naar een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak op lange termijn betreft, geloof ik dat de aanpak van de Vlaamse Regering duidelijke antwoorden formuleert op de bezorgdheden die we konden lezen in de open brief. Voor concrete voorbeelden van deze beleidsdomeinoverschrijdende aanpak verwijs ik naar mijn antwoord tot dusver, waaruit blijkt dat we enerzijds breed overleg en anderzijds concrete actie met elkaar proberen te combineren.

De vraag om de verschillende klachtenprocedures te inventariseren en te optimaliseren is aan bod gekomen op het eerste overleg met de jeugdsector maar concrete voorbeelden om dit realiseren werden tot dusver niet of onvoldoende geformuleerd. De bekendmaking van de kindvriendelijke 1712 is daarvan alvast een belangrijk onderdeel. Verder is er het raamwerk Seksualiteit en Beleid, dat in 2012 al werd vertaald naar de jeugdsector. Het raamwerk biedt handvatten en bouwstenen voor een integraal beleid op het vlak van seksualiteit en lichamelijke integriteit in jeugdorganisaties. Het bundelt een modelvisie, concrete instrumenten en relevante achtergrondinformatie om het beleid en de dagelijkse praktijk over dit thema in jeugdorganisaties gericht uit te bouwen. De basisversie van dit raamwerk werd ontwikkeld door Sensoa en Child Focus.

Concreet zijn sommige opvolgingsacties later gestart dan goed is, maar ik heb geprobeerd de redenen aan te geven waarom dat zo is. Er zijn vrij veel acties op touw gezet, en het overleg binnen de jeugdsector en met de andere departementen wordt verder verstevigd en verdiept. Ik ga er dan ook van uit dat na deze eerste zelf-evaluatie, het overleg in maart nog verder in kaart moet brengen waar zaken wel in de goede richting evolueren en waar er nog een tandje moet worden bijgestoken.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord. De problematiek is hier al meermaals aan bod gekomen, vandaar ook mijn opvolgingsvraag. We staan ook aan de vooravond van de Week tegen Pesten.

U gaat het engagement aan om dat samen met uw collega-ministers aan te pakken. Dat is ook nodig, want dit onderwerp vereist een domeinoverschrijdende aanpak. Ik ben zeer tevreden dat u aangeeft dat heel wat zaken bewegen om die problematiek van het pesten aan te pakken in de jeugdsector. Uiteraard leeft dit thema in de sector. Er zijn heel wat jeugdbewegingen en andere organisaties die daar heel hard aan werken en daar veel aandacht aan schenken, en dat is goed. Het is ook heel goed dat de Vlaamse Regering nu al één jaar uitgebreid werk maakt van dat actieplan, want er moeten wel degelijk nog vorderingen worden gemaakt, het kan altijd nog beter.

Wat die expertise-uitwisseling betreft, zijn er al heel wat zaken ondernomen maar misschien moet dat nog iets meer worden gecommuniceerd. We weten eigenlijk niet zo goed wat er nu allemaal bezig is. Ik zal uw antwoord nog eens grondig nalezen, want er staat wellicht veel informatie in die voor mij heel belangrijk is.

Minister, in het actieplan wordt ook voorzien in het versterken en uitbouwen van aanspreekpunten. Hebt u daarover iets gezegd? Het is mij mogelijk ontgaan. Ik weet niet of het gepland is om die aanspreekpunten in de jeugdsector nog verder uit te bouwen en te versterken. Kunt u me daar nog een antwoord op geven?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Van Eetvelde, ik zal u schriftelijk laten weten in hoeverre formele aanspreekpunten talrijker zouden worden en wie dat dan zijn. Die aanspreekpunten zullen ook worden verbreed in de aanpak die we tot nu toe hebben door de knowhow naar beneden te laten lopen via de jeugddiensten en jeugdorganisaties. De jeugddiensten en jeugdorganisaties kunnen altijd een eerstelijns semi-formeel aanspreekpunt zijn, vraag is dan hoe er adequaat kan worden doorverwezen. Ik zal nagaan of er sprake is van meer formele aanspreekpunten en hoe dit precies in elkaar zitten.

We proberen een kader met acties te formuleren, voor een deel van bovenuit, omdat het wel degelijk een beleidskeuze is. Tegelijkertijd proberen we zoveel mogelijk partners op het terrein te zoeken die dit mee kunnen incorporeren in

hun normale werkzaamheden, zonder hen te belasten met zaken die zij er nog eens bij moeten nemen.

Het is wel met die fijnmazigheid van dat brede veld dat we het zullen kunnen doen, vandaar dat we dat evenwicht daarin moeten vinden. Met betrekking tot dat punt zal ik proberen u nog een preciezer omschrijving te geven, maar op basis van mijn kennis van dit thema, ben ik geneigd te zeggen dat het over de twee elementen verdeeld zal zijn.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik dank u voor deze aanvulling. Ik ben blij te horen dat de ministers over de verschillende bevoegdheden heen de handen in elkaar hebben geslagen. Zeker met de week tegen pesten in het vooruitzicht, is het goed dat de gemeenschap weet dat eraan gewerkt wordt en dat er iets in beweging wordt gezet. Het probleem van het pesten zullen we wellicht nooit volledig kunnen doen verdwijnen. Het is belangrijk dat we ermee bezig zijn en dat het wordt aangepakt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.